

The
Potato
Valley

Plan van aanpak 2020 - 2024

Kracht door verbinding | ondernemers | onderwijs | onderzoek | overheid

The
Potato
Valley

The
Potato
Valley

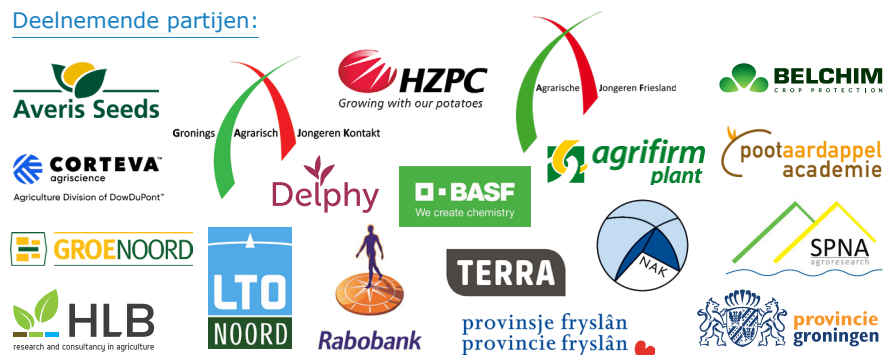
Plan van aanpak **The Potato Valley** **2020-2024**

Naar een economisch vitale kringlooplandbouw in
het noordelijk pootaardappelgebied.

'Kracht door verbinding'

Drachten, 28 november 2019

Deelnemende partijen:

The
Potato
Valley

The
Potato
Valley

**Opdrachtgever: bestuur stichting The Potato Valley
November 2019**

Inhoudsopgave

Samenvatting plan van aanpak The Potato Valley 2020-2024	6
1 De pootaardappelteelt in Noord Nederland	8
1.1 Inleiding	8
1.2 Achtergrond	9
1.3 The Potato Valley 2016-2020	10
1.4 Ontwikkelingen in onze omgeving	12
1.5 Wat zijn de belangrijkste uitdagingen voor The Potato Valley	14
1.6 Ambitie van The Potato Valley	15
2 Programma The Potato Valley 2020-2024	16
2.1 Hoofddoel	16
2.2 Scope	16
2.3 Opgaven	16
3 Activiteiten 2020-2024	19
3.1 Opgave Ontwikkelen kringlooplandbouw in relatie tot de pootaardappel	19
3.1.1 Wat betekent kringlooplandbouw in de praktijk?	19
3.1.2 Gezonde plant en omgeving	19
3.1.3 Instrumenten	20
3.1.4 Economie	20

3.2 Opgave Initiëren, genereren en aanjagen kennisontwikkeling en kennisdeling	20
3.2.1 Initiëren en genereren van kennis	20
3.2.2 Kennisdeling	21
3.3 Opgave Profileren The Potato Valley	21
3.3.1 Thema Marketing/communicatie	21
3.4 Opgave Onderwijs en arbeidsmarkt	21
3.4.1 Onderwijs	21
3.4.2 Arbeidsmarkt	21
3.5 Opgave De pootaardappelacademie als telerplatform	22
3.5.1 De pootaardappelacademie	22
3.5.1.1 Activiteiten	22
4 Organisatie	23
4.1 Stichting	23
4.2 Adviseurs	23
4.3 Deelnemersplatform	23
4.4 Directeur	23
4.5 Secretaris	23
4.6 Themateams	24
5 Sturing	25
6 Financiering 2020-2024	26
7 Risico en management van programma van The Potato Valley	27

The
Potato
Valley

The
Potato
Valley

Samenvatting plan van aanpak The Potato Valley 2020-2024

In de twee Noordelijke provincies Groningen en Friesland is de pootaard-appelteelt een zeer belangrijke economische sector. De sector biedt direct en indirect werk aan 5500 mensen en levert 8% van al het pootgoed dat mondiaal verhandeld wordt.

Wat is ons doel en wat zijn onze taken?

The Potato Valley is in 2016 opgericht om de wereldwijde toppositie van de pootaardappelteelt in het Noorden van Nederland vast te houden en verder te ontwikkelen. Een economische vitale kringlooplandbouw in het pootaard-appelgebied is het doel, in harmonie met de omgeving. Hiervoor zijn innovaties nodig. Om dit mogelijk te maken stimuleert The Potato Valley het genereren, ontwikkelen en delen van hoogwaardige kennis. Ook stuurt The Potato Valley op intensieve samenwerking tussen ondernemers, onderzoeks- en onderwijsinstellingen en overheid.

The Potato Valley brengt haar bestaan en haar doelen onder de aandacht door middel van doeltreffende communicatie.

Taken van The Potato Valley

Waar werken we aan en hoe?

We werken aan kringlooplandbouw door te onderzoeken hoe we het pootaardappel-akkerbouwsysteem meer circulair kunnen maken en het gebruik van grondstoffen kunnen verlagen. We stimuleren de ontwikkeling van vitale sterke aardappellassen die weerbaar zijn en die minder milieubelastende middelen nodig hebben om gezond te groeien.

We stimuleren de verdere ontwikkeling van precisielandbouw en het gebruik van relevante data. Uitgangspunt bij dit alles is een economisch rendabele sector.

Speerpunten zijn:

- Vaststellen wat kringlooplandbouw concreet betekent voor de pootgoedsector
- Toepassen van groene alternatieven voor de bescherming van gewassen
- Inspelen op verzilting
- Ontwikkeling en toepassen van instrumenten en techniek
- Arbeidskrapte structureel oplossen door passend aanbod van onderwijs
- De pootgoedsector in Noord Nederland op de kaart zetten van bestuurders en burgers

Om de belangrijkste opgaven van The Potato Valley uit te werken worden themateams opgericht. De leden van deze teams bestaan uit deelnemers van The Potato Valley en vertegenwoordigers van onderwijs- en onderzoeksinstituten.

De organisatie

The Potato Valley is een stichting met deelnemers en wordt aangestuurd door een bestuur. Een kleine uitvoeringsorganisatie verricht de dagelijkse werkzaamheden. Vanuit de overheid zijn adviseurs beschikbaar gesteld aan het bestuur.

De deelnemers van The Potato Valley vormen met elkaar een platform en zijn als zodanig de basis voor de werkzaamheden van de stichting.

De stichting wordt gefinancierd door bijdragen van de deelnemers en subsidie van partners.

The
Potato
Valley

1 De pootaardappelteelt in Noord Nederland

1.1 Inleiding

In Groningen en Friesland is de noordelijke kleischil langs de Waddenzee een opvallend gebied. De bodem en het klimaat daar bieden landbouwers een uitgelezen mogelijkheid voor de teelt van pootaardappelen. Pootaardappelen zijn dan ook het bepalende gewas in het bouwplan van de hier gevestigde akkerbouw. Het pootaardappel-akkerbouwsysteem is een intensieve vorm van landgebruik. Andere rotatiegewassen zijn ook belangrijk, maar in deze regio ondergeschikt aan de pootaardappel. De sociaaleconomische belangen van de sector in de regio zijn groot. In totaal zijn er meer dan 5500 directe en indirecte arbeidsplaatsen. Nederland is leidend in de wereld voor export van pootaardappelen van beschermde rassen.

In Groningen en Friesland wordt op circa 16.000 hectare pootgoed geteeld. De twee Noordelijke provincies nemen 40% van de totale Nederlandse pootgoedteelt voor hun rekening. Jaarlijks wordt in de wereld ongeveer 5 miljoen ton pootgoed commercieel verhandeld. De telers uit Groningen en Friesland leveren hiervan 8% en exporteren naar meer dan 90 landen.

De Nederlandse land- en tuinbouw en visserij zijn wereldwijd toonaangevend. Het is de ambitie van het kabinet deze positie te behouden, ook (na) de komende 50 jaar. Tegelijkertijd staat Nederland voor een aantal grote maatschappelijke uitdagingen. Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) heeft in 2018 in de visie Landbouw, natuur en voedsel: waardevol en verbonden, aangegeven hoe het die uitdagingen het hoofd wil bieden. Centrale boodschap is dat Nederland koploper in kringlooplandbouw moet worden. Daarvoor moeten we 'van voortdurende verlaging van de kostprijs van producten naar voortdurende verlaging van het verbruik van grondstoffen'. Wel met de kanttekening dat de boeren een goed inkomen kunnen verdienen, kunnen innoveren en gezonde bedrijven in stand kunnen houden. Aanvullende doelen van het kabinet zijn: een grotere waardering van voedsel en behoud van een prominente rol in de vernieuwing van productiemethoden.

De Nederlandse pootaardappelsector heeft wereldwijd een toppositie. Maar ook de pootaardappel-akkerbouw staat voor de uitdaging te werken aan - en in - een economisch vitale kringlooplandbouw in harmonie met de omgeving. Hiervoor is een krachtige samenwerking van bedrijfsleven, telers, onderzoeks- en onderwijsinstellingen en overheid noodzakelijk.

The
Potato
Valley

Een sterke 'potato valley' waarin de genoemde partners ieder vanuit hun eigen rol expertise inbrengen en de uitdagingen integraal en gebiedsspecifiek oppakken. Vandaar de stichting The Potato Valley.

Dit plan van aanpak geeft handen en voeten aan de ambitie van The Potato Valley voor de periode 2020 tot 2024.

1.2 Achtergrond

Pootaardappelen zijn een belangrijke economische component in het akkerbouwsysteem en dus ook voor het gehele gebied aan de kust van de Waddenzee. De akkerbouw hier staat en stond voor grote uitdagingen.

Daarom is in 2015 in opdracht van de provincie Fryslân een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar het op- en inrichten van een innovatieplatform voor optimalisatie van het pootaardappel-akkerbouwsysteem in Groningen en Fryslân.

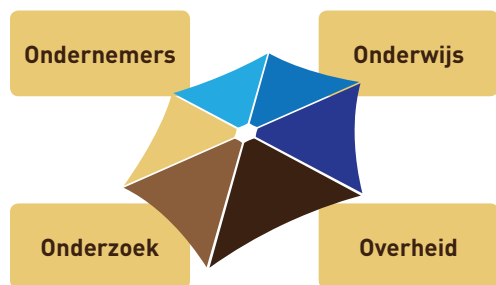
Centrale vraag in het haalbaarheidsonderzoek van 2016 was:

'Wat is het perspectief voor een innovatieplatform met een spilfunctie voor onderzoek, innovatie en onderwijs voor realisatie van een uitgebalanceerd en duurzaam pootaardappel-akkerbouwsysteem in Noord-Nederland?'

The
Potato
Valley

Conclusie van het onderzoek was dat een innovatieplatform bestaansrecht heeft en van toegevoegde waarde is voor de keten en de noordelijke provincies. Een krachtige 'potato valley' waarin de partners samenwerken en die staat voor een integrale benadering maakt een specifieke regionale aanpak van uitdagingen door de sector mogelijk. Dit heeft geleid tot de oprichting van stichting The Potato Valley in 2016.

1.3 The Potato Valley 2016-2020

De focus van The Potato Valley lag in de periode van 2016 tot 2020 op de volgende thema's:

- A. Bodem en water als productiefactor.
- B. De vitale aardappel.
- C. Optimalisatie van het teeltsysteem.
- D. Onderwijs in de keten.
- E. Telers betrekken bij onderzoek en onderwijs.
- F. Communicatie, positionering, profilering en opzetten netwerk.

De thema's waren gericht op de versterking en verduurzaming van de teelt van gewassen en op het ontwikkelen van kennis, op kennisdeling en -verspreiding.

The
Potato
Valley

In 2018 en 2019 hebben we meegewerkt aan het ontwikkelen van het Kwaliteitsbeeld 2030 voor de landbouw in Noord-Nederland. Er is gestart met de definitie van de huidige situatie.

De huidige situatie is als volgt gedefinieerd in het Kwaliteitsbeeld 2030:

In Noord-Nederland is de landbouw een belangrijke sector. De ondernemers beheren bijna 80% van de grond. De landbouw in Noord-Nederland bestaat voor het grootste deel uit akkerbouw (aardappels, suiker en graan) en melkveehouderij. De productie is bijna volledig grondgebonden. De ondernemers in de landbouw zijn goed opgeleid en deskundig. De bedrijven zijn meestal al generaties in de familie. Er zijn ook redenen om te veranderen. De inkomens bij primaire bedrijven zijn laag, met name in de melkveehouderij. Ondernemers ervaren veel druk vanuit de maatschappij en de regelgeving. De belasting van de omgeving met mineralen, gewasbeschermingsmiddelen en ammoniak is te hoog en de biodiversiteit gaat achteruit.

In 2019 zijn we gestart met de ontwikkeling van een plan van aanpak voor de periode 2020-2024. De deelnemende partijen in de stichting zijn daartoe in het najaar van 2019 geraadpleegd over de te volgen koers van The Potato Valley.

Samengevat willen de partners versterkt inzetten op kringlooplandbouw voor de pootgoedsector door:

- onderzoek naar groene alternatieven voor middelen en mechanisatie;
- functionele agrobiodiversiteit;
- precisielandbouw en big-data-analyse verder ontwikkelen (wat is er al en wat kunnen we ermee);
- verzilting aanpakken;
- onderzoek naar goede verdienmodellen voor teler en keten.

Naast bovengenoemde punten willen de partners blijven inzetten op een sterke band met het onderwijs, ook in relatie tot de arbeidsmarkt, en het versterken van het imago van de pootgoedteelt. The Potato Valley moet belanghebbenden hiervoor samenbrengen, onderzoek en innovatie initiëren en het oppakken van de acties organiseren.

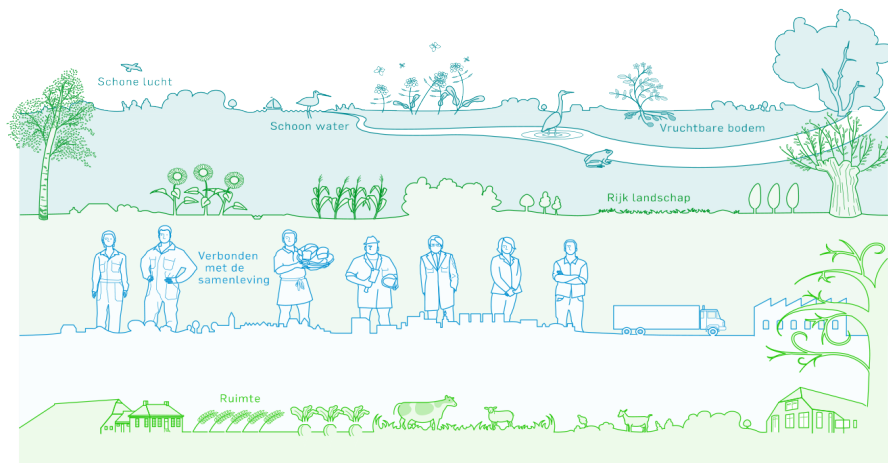
1.4 Ontwikkelingen in onze omgeving

De agroAgenda Noord-Nederland:

In deze agenda werken veel partijen in het noorden van het land samen aan een vitale landbouwsector onder het motto: 'Samen weten we meer dan één.' Het doel is een toekomstbestendige landbouw die topvoedsel produceert in een rijk landschap. Gezamenlijk hebben de partijen een beeld geschetst van hoe de landbouw er in 2030 uitziet, het Kwaliteitsbeeld 2030.

Daarin zijn 4 kwaliteiten benoemd:

1. Ruimte;
2. Schone lucht, water en vruchtbare bodem;
3. Verbonden met de samenleving;
4. Rijk landschap.

Situatie 2030, het Kwaliteitsbeeld

Noord-Nederland kent in 2030 een landbouw die topvoedsel produceert in balans met de omgeving. Het is een aantrekkelijke sector om in te ondernemen en in te werken. De akkerbouw en melkveehouderij zorgen voor voedsel met veel toegevoegde waarde en interessant werk in de primaire sector, maar zeker ook in de toeleverende bedrijven en in de verwerking. De landbouw draagt het gevarieerde landschap van Noord-Nederland waarin zorg voor biodiversiteit vanzelfsprekend is. Ruimte kenmerkt Noord-Nederland. Deze ruimte biedt de kans de diversiteit in ondernemen, in landschappen en in markten te verkennen en te versterken. De verbondenheid met de samenleving biedt ruimte om te ondernemen in de landbouw en ruimte om te wonen en te recreëren voor iedereen.

The Potato Valley werkt aan de uitvoering van de AgroAgenda Noord-Nederland ten aanzien van de in het Kwaliteitsbeeld 2030 benoemde kwaliteiten 'Ruimte' en 'Schone lucht, water en vruchtbare bodem'. The Potato Valley participeert in een gebiedsgerichte aanpak voor de kwaliteiten 'Verbonden met de samenleving' en 'Rijk landschap'. Dit betekent dat The Potato Valley actief wil bijdragen aan de uitwerking van de Regio Deal Natuurinclusieve Landbouw voor de noordelijke kleischil.

De **provincie Groningen** hanteert in het coalitieakkoord 'Verbinden, versterken en vernieuwen' voor de periode 2019-2023 het volgende uitgangspunt: 'Een landbouw die economisch rendabel is en die daarnaast voldoende en gezond voedsel voortbrengt, grondgebonden en circulair is en bijdraagt aan herstel van biodiversiteit en kwaliteit en landschap.' Thema's die genoemd worden in het akkoord zijn de kwaliteit van producten, de productiewijze, de relatie met de omgeving en vergroting van de biodiversiteit. Daarnaast zijn er opgaven als gevolg van klimaatverandering (o.a. verzilting) en de energietransitie. De provincie wil precisielandbouw stimuleren, evenals 5G-netwerken die daarvoor nodig zijn. Hier gaan optimalisering van de landbouw en klimaat- en milieudoelen hand in hand. Gewasbescherming en bemesting worden bijvoorbeeld beter en effectiever ingezet. De provincie ziet het kwaliteitsbeeld dat is opgesteld door de partners in de AgroAgenda als dé noordelijke visie voor de ontwikkeling naar een rendabele landbouw, die in balans is met de fysieke en maatschappelijke omgeving. Waardevolle bestaande samenwerkingen binnen de diverse landbouwsectoren wil zij blijven ondersteunen.

De **provincie Fryslân** omschrijft haar doel als volgt: 'De provincie Fryslân streeft naar een duurzame, natuurinclusieve landbouw in 2025. Een landbouw die grondgebonden en circulair is, bijdraagt aan het herstel van de biodiversiteit, maatschappelijk draagvlak heeft én, niet in de laatste plaats, duurzaam economisch renderend is.' De provincie waardeert de inspanningen van boeren voor economie, natuur, landschap en hun dieren, maar ziet ook spanningen tussen landbouw en de omgeving. Zij ziet een rol voor de landbouw zelf in het verbeteren van de verhouding met (delen van) de maatschappij. Anderzijds zal volgens de provincie de consument moeten accepteren dat producten van een verantwoorde, natuurinclusieve landbouwsector een ander prijskaartje vragen.

De provincie hanteert drie hoofdlijnen:

1. Kwalitatieve groei voorop
2. (Schijn)tegenstellingen opheffen
3. Het grote belang van de landbouw.

Thema's die hierbij genoemd worden zijn een grotere bijdrage aan biodiversiteit, afname van het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen, verhoging van het organischestofgehalte in de bodem, verdere groei van de biologische landbouw met een gezond verdienmodel, verzilting en het vervlechten van landbouw en natuurbeheer.

1.5 Wat zijn de belangrijkste uitdagingen voor The Potato Valley

De belangrijkste uitdagingen zijn de volgende:

1. Een grote uitdaging is het toewerken naar kringlooplandbouw op basis van de LNV-visie: *'van voortdurende verlaging van de kostprijs van producten naar voortdurende verlaging van het verbruik van grondstoffen'*. Hoe werken we specifiek voor het pootaardappel-akker-bouwsysteem in de noordelijke regio verder toe naar kringlooplandbouw?
2. Wat betekenen kringlooplandbouw en natuurinclusieve teelt voor verdienmodellen in de sector? Er is meer inzicht nodig om een circulaire bedrijfsvoering en natuurinclusiviteit dagelijkse gang van zaken te laten worden.
3. Onderdeel van kringlooplandbouw is een gezonde plant in een gezonde omgeving in het totale systeem. Wat is hiervoor een goed bouwplan? Hoe verminderen we het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en hoe ontwikkelen we groene alternatieven voor de bescherming van gewassen? Dit geldt ook voor bemesting. Daarnaast is sprake van verzilting van de bodem. Hoe zetten we samen verdere stappen in het kader van verzilting en waar werken we naartoe? Hoe ontwikkelen we een nog sterkere pootaardappel, een aardappel die bestand is tegen een meer zoute bodem?
4. Het gebruik van de juiste instrumenten en techniek ondersteunt het verlagen van het gebruik van grondstoffen. Voor precisielandbouw en mechanische gewasbescherming zijn bijvoorbeeld het inzetten van data en het kunnen delen van data aspecten die verder ontwikkeld en zeker ook breder ingezet moeten worden.
5. In bepaalde onderdelen van de keten is sprake van arbeidskrapte. Hoe gaan we om met krapte op de arbeidsmarkt en hoe wordt het onderwijs zo ingericht dat het afgestemd is op de vraag uit de sector?
6. De kracht door verbinding in de keten kan verder worden versterkt. De samenwerking van de deelnemers in de keten is in de eerste periode van The Potato Valley opgezet, maar moet verder uitgebouwd worden.

De kracht die verbinding geeft moet optimaal ingezet worden voor ontwikkeling van kennis en het delen van kennis.

7. Het imago van de pootgoedsector kan beter. De pootaardappelteelt is relatief onbekend buiten de gebieden waar de aardappel geteeld wordt.

The Potato Valley wil de koers voor de komende vier jaren bijstellen en verbreden met deze uitdagingen voor ogen.

1.6 Ambitie van The Potato Valley

Het genereren, ontwikkelen en delen van hoogwaardige kennis met betrekking tot het totale pootaardappel-akkerbouwsysteem om belangrijke innovaties te bevorderen met als doel het ontwikkelen en realiseren van een economisch vitale kringlooplandbouw in het pootaardappelgebied. Hierbij werken ondernemers, bedrijfsleven, onderzoeks- en onderwijsinstellingen en overheid intensief met elkaar samen.

2 Programma The Potato Valley 2020-2024

2.1 Hoofddoel

Het ontwikkelen en realiseren van economisch vitale kringlooplandbouw in het pootaardappelgebied in de noordelijke kleischil. Enerzijds door de opbouw en ontwikkeling van kennis en knowhow door onderwijs en onderzoek; anderzijds door de ontwikkeling en integratie van kennis en knowhow door intensieve samenwerking tussen ondernemers, bedrijfsleven, onderzoeks- en onderwijsinstellingen en overheid.

2.2 Scope

De problematiek van de akkerbouw in het Waddenbied wordt benaderd vanuit de pootaardappel. Onder het Waddengebied verstaan we het noordelijke zavel-kleigebied in de provincies Groningen en Fryslân. De biologische landbouw wordt in het programma niet specifiek uitgelicht, maar wordt qua kennis en knowhowontwikkeling wel sterk benut. De tuinbouwsector blijft buiten beeld vanwege de afwijkende setting. The Potato Valley voert zelf geen projecten uit. Ze initieert en jaagt aan en zorgt voor kennisontwikkeling en kennisdeling.

2.3 Opgaven

Het programma bestaat uit opgaven. Die opgaven vormen de basis van de activiteiten. De opgaven anticiperen op de belangrijkste uitdagingen waar de pootaardappelsector voor staat. De opgaven kennen geen rangorde en moeten tot een geïntegreerde aanpak leiden. Dit zijn de opgaven:

- A. **Ontwikkelen kringlooplandbouw in relatie tot de pootaardappel.**
Uit het Realisatieplan Visie LNV: *'Wat betekent kringlooplandbouw concreet voor de praktijk van de land- en tuinbouw in Nederland? Wat is er in 2030, en verder naar 2050, anders dan nu? De keten van weleer – met een begin, een einde en lekken in schakels – is veranderd in een systeem van voedselproductie met minimale onnodige verliezen. Landbouw, tuinbouw en visserij zijn onderdeel van een circulair systeem. In 2030 zijn kringlopen van grondstoffen en hulpbronnen op een zo laag mogelijk schaalniveau gesloten, regionaal, nationaal of internationaal. Akkerbouw, veehouderij en tuinbouw gebruiken in de eerste plaats grondstoffen uit elkaars ketens en reststromen uit de voedingsmiddelenindustrie en voedingsketens. Gewasresten, voedselresten, procesafval en mest worden*

opnieuw benut of verwerkt tot nieuwe producten. Kringloopbedrijven verbruiken zo weinig mogelijk energie en zo veel mogelijk hernieuwbare energie.' Het onderwerp verzilting vergt speciale aandacht bij het ontwikkelen van kringlooplandbouw. In het bestuursprogramma 'Geluk op 1' van de provincie Fryslân is het volgende opgenomen: 'De komende jaren rukt de verzilting, met name in het noorden van de provincie, verder op. Waar mogelijk voorkomen we dat. Waar dat niet kan, anticiperen we erop. Wij ondersteunen het Plan van Aanpak regie verzilting Noord-Nederland van het Programma naar een rijke Waddenzee en stimuleren onderzoek naar zilte teelt via Potato Valley.' Als resultaat 14 is in het bestuursprogramma geformuleerd: *'The Potato Valley is een toegankelijk en essentieel kenniscentrum geworden op het gebied van zilte teelt en biedt ondernemers perspectief op nieuwe verdienmodellen.'* Aan dit resultaat is 1 miljoen euro aan middelen gelinkt.

- B. **Initiëren, genereren en aanjagen kennisontwikkeling en kennisdeling.**
Voor het ontwikkelen van kringlooplandbouw in relatie tot het pootaardappel-akkerbouwsysteem is een hechte samenwerking noodzakelijk tussen wetenschappelijk en praktijkgericht onderzoek dat vertaald moet worden naar en toegepast moet worden in bedrijven. Een hechte samenwerking met het onderwijs is noodzakelijk voor kennisopbouw van toekomstige werkgevers en werknemers in de pootgoedsector en dus voor de deelnemers van The Potato Valley.
- C. **Profilering The Potato Valley.**
De pootaardappelsector is relatief onbekend voor de gemiddelde Nederlander. De pootaardappelsector is relatief onbekend voor de gemiddelde Nederlander. De pootaardappelteelt in het Waddengebied is sterk internationaal georiënteerd en levert 8% van het wereldwijd verhandelde pootgoed. Dit verdient meer bekendheid bij de (veelvuldig aardappelproducten etende) burger
- D. **Onderwijs en arbeidsmarkt.**
In de periode 2016-2020 is een onderzoek uitgevoerd naar de arbeidsmarkt onder de deelnemers van The Potato Valley. Over de resultaten van het onderzoek is een dialoog georganiseerd met het onderwijs in de noordelijke regio, waaruit acties zijn geformu-

leerd. Daarnaast worden medewerkers voor de sector vaak in het Noorden opgeleid. Goede afstemming van het onderwijs op de vraag uit de sector blijft noodzakelijk. Daarnaast is het nodig participatie van studenten in het wetenschappelijk en praktijkgericht onderzoek bij bedrijven en telers te stimuleren.

E. **De pootaardappelacademie als telerplatform**

De pootaardappelacademie is het telerplatform van The Potato Valley. Voor de pootaardappelacademie staat het leren door telers van en met elkaar centraal. Het platform brengt de vragen uit de praktijk van de telers naar voren. In de periode 2016-2020 is een onderzoek opgestart om dit nog beter te laten verlopen. De aanbevelingen uit dit onderzoek moeten in de periode 2020-2024 worden geïmplementeerd.

3 Activiteiten 2020-2024

3.1 Opgave Ontwikkelen kringlooplandbouw in relatie tot de pootaardappel

Pootaardappelen zijn binnen de akkerbouw een vreemde eend in de bijt. Pootaardappelen zijn uitgangsmateriaal en niet direct voor consumptie bestemd. Er worden dus andere eisen aan gesteld dan aan consumptieaardappelen.

3.1.1 Wat betekent kringlooplandbouw in de praktijk?

3.1.1.1 Activiteiten

- Ontwikkelen van onderzoek naar hoe de pootaardappelketen haar kringlopen van grondstoffen en hulpbronnen op een zo laag mogelijk schaalniveau kan sluiten.
- Telers aan de slag met kringlooplandbouw. Vooruitlopend op dit plan van aanpak is opdracht gegeven voor de ontwikkeling van een plan voor hoe dit het beste opgepakt kan worden. In de regio wordt door akkerbouwers en melkveehouders samengewerkt. Wat kunnen we hiervan leren, welke belemmeringen ervaren zij?
- Doorrekenen van acties in het kader van werken in kringlooplandbouw.

3.1.2 Gezonde plant en omgeving

3.1.2.1 Activiteiten

- Ontwikkeling van sterke pootaardappelrassen met tolerantie voor (a)biotische stress en rassen die efficiënter met voedingsstoffen en water omgaan. In de periode 2016-2020 zijn twee onderzoeken gestart: een naar verbetering van de vitaliteit van de pootaardappel en hoe je deze kunt meten in samenhang met de bodem (HZPC en Averis) en een naar een betere beworteling van de pootaardappel (RUG). Deze onderzoeken lopen nog. Aanjagen van onderzoek in het kader van onze doelstelling is een ongoing proces voor The Potato Valley.
- Opzetten van een kenniscentrum voor verzilting en ontwikkelen van nieuwe verdienmodellen. Als eerste actie maken we samen met de provincies Groningen en Friesland een voorstel hoe een kenniscentrum, in lijn met het programma 'Mooi werk, mooi wad', kunnen opzetten. Daarnaast jagen we projecten aan die passen bij de hoofdlijnen van dit programma, zoals het programma 'Zoet op Zout'.

- Gewasbescherming en bemesting: ontwikkeling van groene alternatieven.
- Biodiversiteit: testen en inzetten van de biodiversiteitsmonitor.

Noot: De uitvoering van bodem- en waterprojecten verloopt via het programma Deltaplan Agrarisch Waterbeheer, kortweg DAW.

3.1.3 Instrumenten

3.1.3.1 Activiteiten

- Het verder ontwikkelen van precisielandbouw. The Potato Valley neemt deel in de Nationale Proeftuin Precisielandbouw. Het gaat daarbij om het ontwikkelen van precisielandbouw 4.0 en de uitrol daarvan middels een project in het kader van het Nationaal Programma Groningen. Deze projecten lopen door of gaan lopen in de periode 2020-2024. The Potato Valley initieert ontwikkeling en uitrol van kennis voor en inzet door telers.
- Ontwikkelen van actie op de inzet van big-data-analyse, samen met de pootaardappelacademie en andere daarin gespecialiseerde deelnemers. De keten beschikt over veel data. Er is behoefte bij de telers om na te gaan wat we aan die data hebben: hoe kan de teler hier voordeel uit halen? Daarnaast zetten we in op mogelijk heden om data beter en veilig te kunnen delen.
- Mechanisatie en techniek. We stimuleren mechanisatie en automatisering op het gebied van bijvoorbeeld onkruidbestrijding, bemesting, ziektedetectie, ziektebestrijding en loofddoding.

3.1.4 Economie

3.1.4.1 Activiteit

Onderzoek naar een goed verdienmodel in relatie tot thema 'Opgave Ontwikkelen kringlooplandbouw in relatie tot de pootaardappel.'

3.2 Opgave Initiëren, genereren en aanjagen kennisontwikkeling en kennisdeling

3.2.1 Initiëren en genereren van kennis

3.2.1.1 Activiteiten

- Opzetten themateams waaraan naast de partners van The Potato Valley de onderzoeks- en onderwijsinstellingen deelnemen met als centrale taak het initiëren, genereren en aanjagen van kennisontwikkeling.

- Ophalen van de vraag naar onderzoek, onderwijs en innovaties bij telers door de pootaardappelacademie als telerplatform.

3.2.2 Kennisdeling

3.2.2.1 Activiteiten

- Organiseren van bijeenkomsten voor kennisdeling ten aanzien van nieuwe en relevante onderwerpen die passen bij de opgaven.
- Organiseren van kennisdeling van en in projecten.
- Inhoudelijke afstemming tussen projecten.
- Positionering van de proefboerderij SPNA in Munnekeziel als centrum voor het delen van kennis en het leren in de praktijk.

3.3 Opgave Profileren The Potato Valley

3.3.1 Marketing/communicatie

3.3.1.1 Activiteiten

- Opzetten van een communicatieplan voor meer profilering van The Potato Valley.
- Uitvoering van de communicatiemiddelen (zoals; nieuwsbrieven, informatiematerialen, netwerkbijeenkomsten, kennisdeling, website etc.)

3.4 Opgave Onderwijs en arbeidsmarkt

3.4.1 Onderwijs

3.4.1.1 Activiteiten

- Samen met het onderwijs ontwikkelen van 'stip op de horizon' (afspraak dialoog n.a.v. arbeidsmarktonderzoek door het centrum voor onderzoek en advies arbeidsmarkt en regionale economie (CAB)).
- Het onderwijs betrekken bij de themagroepen.
- Stimulering van participatie van studenten in het wetenschappelijk en praktijkgericht onderzoek op de proefboerderij SPNA in Munnekeziel en bij bedrijven en telers.

3.4.2 Arbeidsmarkt

3.4.2.1 Activiteiten

- Onderzoek naar de benodigde kennis voor het werken in de pootgoedsector (aanbeveling CAB-onderzoek naar de arbeidsmarkt van The Potato Valley, november 2018).

The
Potato
Valley

- Ontwikkelen van een goede aansluiting van de vraag naar arbeid uit de sector met het onderwijs.

3.5 Opgave De poot aardappelacademie als telerplatform

3.5.1 De poot aardappelacademie

3.5.1.1 Activiteiten

- Implementeren van de aanbevelingen uit onderzoek naar versterking van de pootgoedacademie als telerplatform.
- Ophalen van de vraag naar onderzoek, onderwijs en innovaties bij telers door de poot aardappelacademie als telerplatform.

The
Potato
Valley

4 Organisatie

4.1 Stichting

Om The Potato Valley slagvaardig te kunnen laten opereren is de stichting The Potato Valley opgericht. De combinatie bedrijfsleven - telers staat bij The Potato Valley centraal. Deze combinatie is terug te vinden in de samenstelling van het stichtingsbestuur, dat uit ten minste 5 leden bestaat.

4.2 Adviseurs

Een integrale aanpak waarbij uiteenlopende partijen zoals het bedrijfsleven, telers, kennisinstellingen, onderzoeksstations en overheden met elkaar samenwerken vormt de basis voor The Potato Valley. Om die aanpak te bewerkstelligen, zijn vanuit de overheid adviseurs beschikbaar gesteld aan het bestuur. 'Voor het betrekken van onderzoek en onderwijs wordt nagegaan in hoeverre een extra bestuursadviseur wenselijk is.

4.3 Deelnemersplatform

Om commitment en draagvlak te stimuleren wordt twee keer per jaar een vergadering belegd met alle deelnemende partijen. Zij vormen het deelnemersplatform en zijn als zodanig de basis voor de werkzaamheden van de stichting.

4.4 Directeur

De directeur is de schakel tussen bestuur en platform en verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van het programma. De directeur richt de organisatie in en organiseert de communicatie naar deelnemers en omgeving, verbindt de partijen, bouwt The Potato Valley verder uit en regelt de dagelijkse organisatie en administratie. De directeur coördineert de activiteiten en zorgt voor de toegevoegde waarde ervan voor de ambitie van The Potato Valley.

4.5 Secretaris

De secretaris is de steunpilaar van het programma, coördineert de werkzaamheden, bewaakt de voortgang en heeft een belangrijke rol in het relatiebeheer binnen het netwerk. Tevens stelt de secretaris voortgangsrapportages op, beheert en controleert hij de financiën en verzorgt hij opdrachtverleningen aan externen. De secretaris ontwikkelt en ondersteunt communicatie- en pr-activiteiten en functioneert als rechterhand van de directeur. De secretaris doet het documentatiebeheer en organiseert overleggen en bijeenkomsten.

The
Potato
Valley

4.6 Themateams

Voor een aantal prioritaire thema's die zijn opgenomen in dit plan formeren we teams die we samenstellen uit geïnteresseerde deelnemers van The Potato Valley, maar ook uit vertegenwoordigers van onderwijs- en onderzoeksinstellingen. De teams worden geïnitieerd vanuit de organisatie van The Potato Valley en The Potato Valley verzorgt de agendering en rapportage van de teams. De teams functioneren als adviesteams van het bestuur. Zij ontwikkelen op zichzelf staande activiteiten voor uitwerking van de thema's en adviseren welke mogelijke stakeholders we hierbij betrekken, hoe we financiering en uitvoering van activiteiten kunnen regelen. De teams geven advies voor het ontwikkelen van de kennis- en onderzoeksagenda, indiceren communicatieve activiteiten en helpen de The Potato Valley zich te profileren.

The
Potato
Valley

5 Sturing

De activiteiten van The Potato Valley worden gestuurd en gemonitord op de volgende aspecten:

1. Toegevoegde waarde aan de gestelde hoofddoelen zoals beschreven in hoofdstuk 2.
2. De activiteiten passen binnen de scope van het programma.
3. De activiteiten dragen bij aan benoemde thema's.
4. Er wordt samengewerkt met passende partners die bepalende en betrokken stakeholders vertegenwoordigen.
5. De activiteiten passen binnen de financiële begroting.
6. Er wordt zorg gedragen voor integraliteit en relaties tussen de doelen.

The
Potato
Valley

6 Financiering 2020-2024

De kosten van het innovatieplatform bestaan uit verschillende onderdelen:

- Organisatie platform.
- Communicatie en pr.
- Initiatie onderzoek en projecten.
- Betrekken telers.

Geprognoseerde kosten voor de jaren 2020 tot 2024: 1,3 miljoen euro.

De stichting The Potato Valley initieert projecten. De stichting heeft een aanjaagfunctie. De stichting voert zelf geen projecten uit. Hiervoor is dus ook geen budget opgenomen in de prognose.

De prognose is exclusief financiering voor de opzet van een kenniscentrum verzilting zoals opgenomen in het Friese bestuursprogramma 'Geluk op 1' voor de periode 2019-2023. Hiervoor wordt een voorstel opgesteld. Nadere besluitvorming door de provincie is nodig en wordt komend jaar voorbereid en geagendeerd.

Voor de kosten voor het platform is uitgegaan van een bijdragenstructuur. Deelnemers dragen bij op basis van hun omzet. Daarnaast wordt subsidie gevraagd aan de provincies Groningen en Fryslân.

Voor het betrekken van de telers bij The Potato Valley wordt de pootaardappelacademie ingeschakeld. Dit is een organisatie op basis van vrijwilligheid.

The
Potato
Valley

7 Risico en management van programma van The Potato Valley

Risico: Continuïteit deelname partners en deelnemers
Management: Communicatie en profilering van The Potato Valley.

Risico: Concurrentie van andere en nieuwe initiatieven.
Management: Werken op basis van van toegevoegde waarde.

Risico: Andere prioriteiten overheid waardoor financiering van The Potato Valley gevaar loopt
Management: Intensieve samenwerking stimuleren tussen overheid, onderzoek, onderwijs en ondernemers

Fondsen: De Europese programma's voor ondersteuning hadden een looptijd tot 2020 en zijn voor een deel uitgeput. De periode wordt verlengd maar er moet nog wel naar middelen voor nieuwe financiering gezocht worden.

Kracht door verbinding | ondernemers | onderwijs | onderzoek | overheid

Stichting The Potato Valley

Postbus 186

9200 AD Drachten

06-52481930

info@thepotatovalley.nl

IBAN: NL83 RABO 0313 6917 11

KVK: 67149774

www.thepotatovalley.nl